

Dosarul nr. 2ra-350/23
2-20014485-01-2ra-02032023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – A. Mardari
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – L. Pruteanu, I. Cotruță, I. Țurcan

Î N C H E I E R E

14 august 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Ion Malanciuc
Mariana Ursachi

examinând admisibilitatea recursului declarat de către avocatul Victor Sanduleac, în interesele Ecaterinei Cibuc,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Anatolii Cibuc, Ecaterina Cibuc, Adrian Cibuc și Tatiana Cibuc-Davidenco împotriva Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr. 5 mun. Chișinău în procedura falimentului și Primăriei municipiului Chișinău cu privire la încasarea prejudiciului material, moral cauzat prin inundație și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 04 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-au respins apelurile declarate de Ecaterina Cibuc, Adrian Cibuc, Tatiana Cibuc-Davidenco, Întreprinderea Municipală de Gestionare a Fondului Locativ nr. 5 mun. Chișinău și s-a menținut hotărârea din 04 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

a c o n s t a t a t:

La 03 februarie 2020, Anatolii Cibuc, Ecaterina Cibuc, Adrian Cibuc și Tatiana Cibuc-Davidenco au depus o cerere de chemare în judecată împotriva ÎMGFL nr. 5 mun. Chișinău în procedura falimentului și Primăriei mun. Chișinău, prin care au solicitat încasarea de la ÎMGFL nr. 5 mun. Chișinău prejudiciul cauzat prin inundație în sumă de 23 966,82 lei, prejudiciul moral în mărime de 75 000 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamanții au invocat că sunt coproprietarii apartamentului nr. XX din bd. XXXXX, mun. Chișinău, fapt ce se confirmă prin certificatul Serviciului cadastral teritorial Chișinău, eliberat la 13 decembrie 2019.

La 29 mai 2019, în rezultatul spargerii conductei sistemului de încălzire centralizată aflată în gestiunea ÎMGFL nr. 5 mun. Chișinău în procedura falimentului, apartamentul reclamanților, care se află la etajul nouă al blocului locativ nominalizat a fost inundat, fapt ce confirmă prin actul întocmit de angajații ÎMGFL nr. 5 din 30 mai 2019.

În urma inundației li s-a cauzat un prejudiciu material considerabil, care potrivit concluziei specialistului nr. 077 din 06 august 2019 constituie 23 966,82 lei.

De asemenea, reclamantii consideră că în rezultatul inundației le-a fost cauzat și un prejudiciu moral, or din cauza tergiversării efectuării reparației au fost nevoiți să suporte disconfortul în legătură cu starea dezastruoasă al apartamentului, să stea în vecinătatea grămezilor de tencuială căzute pe podele, în umezeala provocată de inundație, fiind constrânși în odihna de noapte.

Astfel, în vederea soluționării litigiului pe cale amiabilă, reclamantii au menționat că s-au adresat de nenumărate ori verbal precum și în scris cu solicitarea de a le fi reparat în mod benevol prejudiciul cauzat prin inundație, notificări lăsate fără răspuns și executare.

Reclamantii Anatoliei Cibuc, Ecaterina Cibuc, Adrian Cibuc și Tatiana Cibuc-Davidenco au solicitat încasarea de la Întreprinderea Municipală de Gestionare Fondului Locativ nr. 5 mun. Chișinău în procedura falimentului în beneficiul său a prejudiciului material cauzat prin inundație în sumă de 23 966,82 lei, prejudiciului moral în mărime de 75 000 lei și cheltuielilor pentru efectuarea expertizei în sumă de 3 000 lei.

Ulterior, în cadrul ședinței de judecată reclamantii și-a concretizat pretențiile din acțiune majorând cuantumul lor, solicitând încasarea de la Întreprinderea Municipală de Gestionare Fondului Locativ nr. 5 mun. Chișinău în procedura falimentului în beneficiul reclamantilor a prejudiciului material cauzat prin inundație în sumă de 57 933,64 lei, prejudiciului moral în mărime de 75 000 lei, cheltuielilor pentru efectuarea expertizei în sumă de 3 000 lei și cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 3 000 lei.

Prin hotărârea din 04 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Anatoliei Cibuc, Ecaterina Cibuc, Adrian Cibuc și Tatiana Cibuc-Davidenco.

S-a încasat din contul Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr. 5 mun. Chișinău în procedura falimentului în mod solidar în beneficiul lui Anatoliei Cibuc, Ecaterina Cibuc, Adrian Cibuc și Tatiana Cibuc-Davidenco suma prejudiciului material în mărime de 23 966,82 lei.

S-a încasat din contul Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ nr. 5 mun. Chișinău în procedura falimentului în beneficiul Ecaterinei Cibuc suma taxei de stat în mărime de 719 lei.

În rest, acțiunea în partea încasării cuantumului sumelor majorate a prejudiciului material și în partea încasării prejudiciului moral s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Exprimându-și dezacordul cu soluția primei instanțe, la 06 octombrie 2021, ÎMGFL nr. 5 mun. Chișinău în procedura falimentului, a declarat apel împotriva hotărârii din 04 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu remiterea cauzei la rejudecare în prima instanță în alt complet de judecată.

La 12 octombrie 2021 Ecaterina Cibuc, Adrian Cibuc și Tatiana Cibuc-Davidenco, au declarat apel, prin care au solicitat casarea hotărârii din 04 octombrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Prin decizia din 04 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-au respins apelurile declarate de Ecaterina Cibuc, Adrian Cibuc, Tatiana Cibuc-Davidenco,

ÎMGFL nr. 5 mun. Chișinău și s-a menținut hotărârea din 04 octombrie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel, analizând lucrările dosarului în raport cu starea reală de fapt constatată, a conchis că prima instanța a adoptat o hotărâre legală și temeinică, iar motive de a fi casată nu s-au constatat, aceasta urmând a fi menținută integral, iar apelurile declarate, fiind formale și neîntemeiate.

Cu referire la probatoriul administrat în speță s-a constatat cu certitudine faptul că la 29 mai 2019 în timpul efectuării lucrărilor de spălare a sistemului de încălzire a fost avariata o țevă la etajul tehnic al clădirii din mun. Chișinău bd. XXXXX, iar drept urmare a fost inundat apartamentul nr. XX din mun. Chișinău, bd. XXXXX care se află la etajul 9 al blocului locativ, situat sub etajul tehnic al blocului din mun. Chișinău bd. XXXXX și cauzat un prejudiciu material proprietarilor apartamentului în sumă de 23 966,82 lei.

Astfel, cu referire la cerința de reparare a prejudiciului material în mărime de de 23 966,82 lei instanța de apel a apreciat-o ca fiind întemeiată, în condițiile în care la caz a fost făcută dovada acesteia, fiind întrunite cumulativ condițiile legale pentru angajarea răspunderii delictuale, iar în partea rămasă solicitarea nefiind probată în temei legal a fost respinsă de instanța de fond.

Totodată, în prevederile art. 2016 din Codul civil, este stipulat că dacă prejudiciul s-a produs prin faptul că din construcție a căzut ori a curs ceva, răspunde persoana care are construcția în posesie. Această regulă nu se aplică în cazul în care prejudiciul s-a produs din cauza unui eveniment prevăzut la art. 2012 ori din vina celui prejudiciat, la caz, inundația s-a produs urmare a avarierii unei țevi aflate în gestiunea ÎMGFL nr. 5 mun. Chișinău, fapt care se confirmă prin actul de constatare din 30 mai 2019, întocmit de comisia ÎMGFL nr. 5 mun. Chișinău, prin examinarea la fața locului și cu descrierea suprafețelor afectate în urma inundației apartamentului nr. XX, din bd. XXXXX, mun. Chișinău.

Conform alin. (1) și (3) al Anexei nr. 1 cu privire la Lista lucrărilor de bază pentru deservirea tehnică, reparația și gestionarea fondului de locuințe din Hotărârea Guvernului despre aprobarea Regulamentului cu privire la modul de prestare și achitare a serviciilor locative, comunale și ne comunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor și condițiile deconectării acestora de la/reconectării la sistemele de încălzire și alimentare cu apă nr. 191 din 19 februarie 2002: lucrările de deservire tehnică și reparație a blocurilor locative și căminelor se divizează în lucrări de întreținere și reparație a elementelor constructive ale blocului locativ și căminului, de deservire tehnică și reparație a echipamentelor tehnice ale acestuia și sunt plătite de către consumatori pe tarife distincte. Lucrările de întreținere și reparație a elementelor constructive ale blocului locativ au menirea de a preîntâmpina uzura prematură a apartamentelor și încăperilor locuibile în cămine și menținerea indicilor de exploatare a tuturor elementelor constructive, cum sunt: planșeele; deservirea tehnică și reparația curentă a echipamentelor tehnice includ lucrările de deservire a sistemelor: de încălzire și apă caldă menajeră în subsoluri, la etajele tehnice, precum și a coloanelor comune din afara apartamentelor/încăperilor locuibile în cămine; de alimentare cu căldură, apă potabilă și apă caldă menajeră de tranzit din blocul locativ (lucrările se efectuează din contul furnizorului). Organizarea lucrărilor de întreținere și reparație a apartamentelor și încăperilor locuibile în cămine (încăperilor nelocuibile) se efectuează de către aparatul

administrativ al gestionarului. Lucrările de gestionare a apartamentelor și încăperilor locuibile în cămine (încăperilor nelocuibile) includ: deservirea tehnică a blocului locativ; planificarea și organizarea lucrărilor necesare pentru întreținerea, reparația capitală și curentă a fondului locativ, a utilajului și comunicațiilor ingineresti.

Totodată, conform Anexei nr. 2 privind Lista lucrărilor ce se efectuează în interiorul apartamentelor din contul proprietarilor și chiriașilor de locuințe al Hotărârii Guvernului nr. 191 din 19 februarie 2002 prevede că locatarii efectuează din cont propriu următoarele lucrări de întreținere și reparație a apartamentelor, neincluse în plata pentru deservirea tehnică și reparația blocului locativ: înlocuirea, reparația, vopsirea aparatelor și țevilor de încălzire centrală, conductelor de gaze, apă și canalizare; reparația și schimbul altor elemente constructive din locuință, ce au ieșit din funcțiune din vina locatarilor.

Prin urmare, deservirea acestor porțiuni ale blocului locativ cât și a rețelelor ingineresti din afara apartamentelor (etajele tehnice) este de competența gestionarului blocului de locuit și nicidecum a proprietarilor apartamentului inundat care nu poartă răspundere pentru uzura fizică (fisurarea, coroziunea, etc.) a țevii de încălzire centralizată, caz în care nu subzistă argumentul apelantei precum că nu este responsabilă de repararea prejudiciului material cauzat în rezultatul spălării hidraulice a sistemului de încălzire în blocul locativ în care se află apartamentul apelanților reclamânți.

Instanța de apel a menționat că deși ÎMGFL nr. 5 mun. Chișinău în procedura falimentului a pretins a fi o situație de „forță majoră”, nu a administrat careva probe care ar confirma existența unui eveniment anormal care nu poate fi evitat prin măsuri rezonabile prevăzute de art. 2012 din Codul civil, dimpotrivă, reieșind din răspunsurile oferite, inclusiv în cadrul ședinței de judecată ÎMGFL nr. 5 mun. Chișinău în procedura falimentului a confirmat faptul că însăși angajații întreprinderii la 29 mai 2019 efectuau lucrări de spălare a sistemului de încălzire și în timpul efectuării acestor lucrări a avut loc avarierea țevii de la etajul tehnic, ceea ce denotă vinovăția ÎMGFL nr. 5 mun. Chișinău în procedura falimentului.

Totodată, instanța de apel a considerat că este întemeiată hotărârea instanței de fond și în partea respingerii cerinței de încasare a prejudiciului moral ca fiind neîntemeiată, corect fiind respins acest capăt de cerere, art. 1998 și art. 2036 din Codul civil prevede că prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune poate fi reparat exclusiv în cazurile prevăzute de lege. Sub acest aspect, este nejustificată cerința de încasare a prejudiciului moral, or art. 2016 din Codul civil privind răspunderea pentru prejudiciul cauzat prin faptul că din construcție a căzut ori a curs ceva, răspunde persoana care are construcția în posesie, nu prevede posibilitatea reparării prejudiciului moral. Astfel, s-a constatat că prevederile acestei norme nu sunt aplicabile raportului juridic dat de reparare a prejudiciului moral, această cerință nefiind îndreptățită legal.

Subsecvent, deoarece acțiunea a fost admisă parțial, instanțele ierarhic inferioare au reținut că reclamânții-apelanți dispun de dreptul de a pretinde compensarea din contul pârâtei-apelante ÎMGFL nr. 5 mun. Chișinău a cheltuielilor de judecată proporțional pretențiilor admise din acțiune în mărime de 719 lei.

Respectiv, reieșind din dovezile prezentate de către avocatul reclamânților în cumul cu materialele cauzei, instanța de apel a conchis ca fiind corectă soluția

instanței de fond și cu referire la cheltuielile de asistență juridică, nefiind făcută dovada suportării acestora.

La 14 februarie 2023, avocatul Victor Sanduleac, în interesele Ecaterinei Cibuc, a declarat recurs împotriva deciziei din 04 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu pronunțarea unei noi decizii prin care să fie admisă integral acțiunea, încasarea prejudiciului material, moral compensarea cheltuielilor de judecată compuse din taxa de stat achitată în instanța de fond și apel, cheltuielile pentru acordarea asistenței juridice și cheltuielile pentru întocmirea concluziei specialistului.

În susținerea recursului s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate pe parcursul examinării cauzei în prima instanță cât și instanța de apel, suplimentar menționându-se că instanța de apel nu a constatat și nu a elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea justă și corectă a cauzei.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei în ședință publică la 04 octombrie 2022.

Decizia motivată a Curții de Apel Chișinău din 04 octombrie 2022, a fost expediată Ecaterinei Cibuc prin intermediul poștei terestre, însă, date privind recepționarea acesteia lipsesc la dosar, precum și avocatului Victor Sanduleac, prin intermediul poștei electronice la data de 14 decembrie 2022, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele cauzei (f.d. 154).

Astfel, recursul declarat de către avocatul Victor Sanduleac, în interesele Ecaterinei Cibuc, la 14 februarie 2023, se consideră depus în termenul stabilit de lege.

La 03 martie 2023, Curtea Supremă de Justiție, prin intermediul oficiului poștal, a expediat în adresa intimaților ÎMGFL nr. 5 mun. Chișinău și Primăriei mun. Chișinău, copia recursului declarat de către avocatul Victor Sanduleac, în interesele Ecaterinei Cibuc, împotriva deciziei din 04 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, creând astfel participanților la proces condiții egale de a cunoaște modul de derulare a procedurii în recurs, cât și le-a acordat, întru asigurarea respectării principiilor contradictorialității și disponibilității în drepturi, posibilitatea de depunere a referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 164).

Prin referința depusă la 12 aprilie 2023, prin intermediul poștei electronice (f.d. 168) lichidatorul ÎMGFL nr. 5 mun. Chișinău, Oleg Muntean, a solicitat a declara inadmisibil recursul înaintat de Ecaterina Cibuc, iar în eventualitatea admiterii recursului respingerea acestuia, cu menținerea deciziei din 04 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 168-171).

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării

în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Respectiv, recursul declarat de către avocatul Victor Sanduleac, în interesele Ecaterinei Cibuc, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile invocate în cererea de recurs declarată de către avocatul Victor Sanduleac, în interesele Ecaterinei Cibuc, împotriva deciziei din 04 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării cauzei, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei contestate or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod

flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, p.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (cauza Luordo împotriva Italiei, p. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45).

La fel, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (cauza Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.

Din considerentele redată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că, recursul declarat de către avocatul Victor Sanduleac, în interesele Ecaterinei Cibuc, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, în vigoare la data depunerii recursului, art. 440 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de către avocatul Victor Sanduleac, în interesele Ecaterinei Cibuc, împotriva deciziei din 04 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Mariana Ursachi